

Leeter masa Pawl ma wuzlala
 nga dey cew a
 Kwarinti hay
 Mey da ray
 Leeter nga dey cew ngada Kwarinti
 hay

Leeter e keɗe na, ara Pawl ma wuzlalatara ngada ndohay daa mecəmey-ray nga Yesu daa berney nga Kwarinti. A wuzlalatara na, daa masa anɗa daa hwayak nga Masadəwan (2.13; 7.5; 9.2).

Pawl a wuzlala leeter keɗe na, maja a wuɗey nga vohay a Kwarinti saya nga dey maakar. A da vohay a na, maja anɗa ma cəney mey hay mekele mekele fetede ma daw ba. Asaya, Pawl a wuɗey wuskwaa a da wusey a Kwarinti na, ta ɗiymata mey hay a cay.

Da wuzlah ndohay daa mecəmey-ray nga Yesu da Kwarinti a na, ndohay maa sarkada ndohay ta cəved e ba daha (11.3-6). Ndohay a fa pamara ray ata nga ndohay meslɔrey nga Yesu ma fəna Pawl. A ləvam Pawl fa key slɔra ta cəved e daa ba (1.15-18). A mbərzlafamar a ray Pawl, a ləvam ta zəma dala masa ata ma cakalamara ngada masa-viya hay da Jeruzelem heyey sem (12.16-18). Anda keɗe, Pawl a wuzdatara daa leeter e keɗe, menjey anɗa na, aa maaya daa masa anɗa da wuzlah ata, fa key slɔra ta cəved e. (1.12; 12.12).

Daa leeter e keɗe na, mey mekele mekele daha nga vohay gəɗanɗa a ndohay:

Gazlavay a wuzdərwa gəɗanɗa anɗa mahura ta fa aləkwa ndohay ma tɔba mey anɗa (4.1-17)

Mewedey ta ləvanj na, a cəmam ba (6.14-18)

Mecey-har

¹ Ara yah Pawl, masa *Gazlavay ma walaya nja key ndaw-meslərey nja *Yesu *Kəriste. Ara ala ta Timawte ma wuzlalamakwara leeter keɗe.

Ya wuzlalamakwara njada akwar ndəhay daa *mecəmey-ray nja ndəhay nja Yesu daa berney nja Kwarinti, asaya, njada akwar ndəhay ma təɓa mey nja Yesu daa hwayak nja Akay * tabiya.

² Anja Papa aləkwa, Bay Gazlavay, ta Bay aləkwa Mahura Yesu Kəriste nja pəsmakwar mey, asaya, nja njadamakwar daa zazay.

Pawl a kar suse a Gazlavay

³ Həlmakwa Gazlavay, Papanj nja Bay aləkwa Mahura Yesu *Kəriste. Ara Gazlavay Papanj ma sərey dey-ceceh fa ndəhay mandaw mandaw, asaya, ara anja ma dəkta mevel a ndəhay kwa daa banay wura wura cəpa. ⁴ Daa banay tabiya masa ala fa sərmara keɗe na, Gazlavay fa vəlndar gəɗan. A ka kəne na, amba ya dəkmatar mevel a ndəhay siya ma səram banay mekele mekele anda anja ma dəkndar mevel may. ⁵ Ya sərmara Kəriste ta sərey banay la ga, ala may, fa səram banay. Anda keɗe, Gazlavay fa dəkndar mevel daa banay a maja ala macəmkaya ta Kəriste. ⁶ Da ala fa səram banay na, ara amba Gazlavay a vəlkwar gəɗan, asaya, amba a ləhdakwar daa meberey. Fara fara, da Gazlavay fa vəlndar gəɗan na, ara amba a vəlkwar gəɗan nja bəsey banay masa ala ma bəsmara may. ⁷ Wure keɗe, ya ta sərmara cay,

---

* 1:1 1.1 Akay: Ara hwayak mahura nja Gərek hay, Kwarinti ara berney da hwad a. 1:1 1.1 Gal 1.1; Timawte: 1Kwr 4.17 1:3 1.3 Ef 1.3; 1Pi 1.3 1:5 1.5 4.10; Ps 34.20; 94.19; Kwa 1.24 1:6 1.6-7 4.15, 17

akwar ta mbəkdamara cəvedŋ nga Gazlavay daa ba səlak, asaya, akwar ta bəsmara banay la anda ala. Da ray ŋgene, Gazlavay fa vəlkwar gədaŋ anda anga ma vəlndar gədaŋ may.

⁸ Məlma adaw hay, maaya na, ka sərmara ala ta səram banay la daa hwayak ŋga Azi. Fara fara, ala ta səram banay la ga. Banay a, ta fəndar ray sem. Ala ta wulkam amba ya njam ta dey na, daa ba. ⁹ Ya ləvam na, ya da məcmawa fetede. Ama cek aha a key kəne na, amba ya sərmara gədaŋ ala daada na, a wusa ba, si gədaŋ ŋga Gazlavay, maja ara anga ma sləkɗadatərwa ndəhay daa meməcey.

¹⁰ Gazlavay ta ləhdandar sem daa meməcey a ŋgene. Asaya, a ləhdandar la daa banay hay mekele mekele. Ahaw, mewulkey ala aa da ray a, fara fara a ləhdandar la daa banay hay mekele mekele. ¹¹ Akwar may, maaya na, ka jənmadar daa medərey-danɗay. Anda keɗe, ara ndəhay ga ma da dəram danɗay maja ala. Yaw, Gazlavay a təba medərey-danɗay a la, maja ŋgene, ndəhay ga a da kamar suse.

Pawl a mbəɗda mewulkey anga

¹² Ya sərmara, daa menjey ala da bəla keɗe na, ala fa kam cek ta cəvedŋ e ŋgada ndəhay tabiya. Ahaw, ya kam cek ta cəvedŋ e ma fəna na, da wuzlah akwar. Ala fa səpam ŋga key cek ma mbafar a Gazlavay mandaw mandaw, ya bəam mey ta bəy ba. Keɗe he ara cek maa səmdandar. Akwar ma sərmara menjey ala da wuzlah akwar la. Yaw, ara Gazlavay ma jəndar ŋga ka kəne. Ma jəndar ŋga njeɗ a na, ara mewulkey ŋga ndaw-magədaŋ ba, ama ara mepəsey-mey ŋga Gazlavay ma vəlndar gədaŋ.

¹³⁻¹⁴ Sərmara mey masa ala ma wuzlalamakwara daa

1:8 1.8 4.8; SNM 19.23; 1Kwr 15.32   1:9 1.9 Rm 4.17   1:10 1.10 2Tm 4.18
1:11 1.11 4.15; Rm 15.30   1:12 1.12 2.17; 1Kwr 1.17, 19, 31; 2.13;
Heb 13.18

leeter ala hay na, mey maɓadakaya da hwaɗ a daa ba, ka gwamara nga cɓndamara mey a maaya maaya. Ama haa wure keɗe na, akwar ma cɓndamara mey a tabiya daa ba aranj. Yaw, ya wulkam maaya na, ka cɓndamara mey keɗe maaya maaya. Ya wuɗam ka cɓndamara ta pas masa Bay Mahura Yesu ma da vɓhwa na, kaa sɓmam la da ray ala, anda ala ma daa sɓmam da ray akwar may.

¹⁵⁻¹⁶ Fara fara, ya sɓra, ka cɓndamara mey aɗaw la. Anda keɗe, ya ta wuɗey la nga daw fa akwar a Kwarinti, fa dɓɓa ha, ya daw a Masadɓwan. Anja ya da vɓhwa da Masadɓwan na, ta fa akwar saya, amba ka jɓnmaya nga daw aa hwayak nga *Jude. Anda keɗe, da masa yah ma daw nga dey cew la na, ya jɓnkwar la dey cew. Ama ya ta hɓtey har nga daw fa akwar daa saba. ¹⁷ Yah ma wuɗey nga daw fa akwar a saba na, nga maaya daw? Kay, nga maaya ba. Maja da yah, Pawl, ya ta wulkey la nga key cek na, ara anda ndɓhay da bɓla keɗe ma wulkam ba. Yah na, ndaw ma wulkey cew cew ma lɓvey: «Ahaw, ya ka cek keɗe la,» fa dɓɓa ha, «Kay, ya ka saba» na, kɓne ba.

¹⁸ Gazlavay ta ray anja a sɓra mey masa yah ma kadakwara na, ara mey cew cew ba. ¹⁹ Maja Yesu *Kɓriste, Bɓzey nga Gazlavay, masa yah Pawl, Silas lej Timawte ma wuzmakwar mey da ray a na, aa guzley mey cew cew ba, aa guzley mandaw mandaw na, mey masa fara fara. ²⁰ Ara ta fa Yesu, Gazlavay ma lɓvey «Ahaw», a da kata cek hay tabiya masa aa ma lɓvey. Ara maja Yesu a, alɓkwa fa lɓvkwa «*Amen» nga hɓlma Bay Gazlavay. ²¹ Asaya, ara Gazlavay ma vɓlndakwar gɓɗanj amba ya njakwa daa mecɓmey-ray nga ndɓhay nga Kɓriste. Ara anja ma walandakwar. ²² Ta slɓrdɓrwa Mesɓfney anja la

a ray aləkwa. Mesəfney anğa ha, ara anda cek matəhkaya fa dangay aləkwa nğa wuzey aləkwa na, ndəhay anğa hay, amba a vəndakwar cek hay maaya mekele masa aa ma badata nğada aləkwa.

²³ Wure keđe ya fa ləvey fa mey nğa Gazlavay, da ya mbərzley na, Gazlavay nğa kəđya. Yah ma vəhey fa akwar a Kwarinti daa saba na, ara maja ya wuđey nğa sərdakwar banay saba. ²⁴ Sləra ala na, ara nğa təkmaƙwar đay nğa təbey mey nğa Yesu daw? Kay! Kəne ba, maja akwar fa təbmarə mey nğa Yesu Kəriste maaya maaya, akwar fa mbəkdamara daa ba. Cek masa ala ma wuđam fa akwar na, ara nğa key sləra daa slam a bama, amba kaa səmam.

2

¹ Da ray ngene, ya wulkey nğa vəhey fa akwar saba na, maja ka da wulkam kalah saya. ² Yaw, da ka da wulkam kalah maja yah ma daw fetedə na, yah may, ya daa səmey na, kwara? Kwa ndaw pal ma daa səmdaya daa ba, maja akwar ta ray akwar faa səmam daa ba may. ³ Maja ngene, ya ta wuzlalakwar leeter mekele la, maja yah ma daw fa akwar daa saba ha. Anja da yah ma daw la na, ya fa daa səmey da ray akwar daa ba. Kaa anja ma daa səmdaya na, akwar, ba diya? Ta ngene he cəpa na, ya fa pakwar nğa ndəhay ađaw hay cənga. Ya səra fara fara da ya faa səmey na, akwar may ka daa səmam. ⁴ Daa masa ya fa wuzlalakwara leeter e na, yah ta matəway daa dey, mevel fa təđya, mewulkey fa da kəđya. Ya wuzlalakwara na, amba ka cam mevel ba, ama amba ka səmra ya fa wuđkwar kalah cənga.

1:22 1.22 5.5; Rm 8.15-16, 23; Ef 1.13-14   1:23 1.23 11.31; 13.2; Rm 1.9;
 Fəl 1.8; 1Tes 2.5; 2Tes 2.10   1:24 1.24 1Pi 5.3   2:1 2.1 12.21;
 1Kwr 4.21   2:3 2.3 13.10   2:4 2.4 7.8; SNM 20.31; 1Kwr 16.24

Mey da ray ndaw daha ma key mebɔrey

⁵ Mɔlma aɗaw hay, da ndaw da wuzlah akwar ta key cek malamba la na, a ka cek aha ngada yah ba, ama ngada akwar tabiya may. Da ta membɔrzley da hwaɗ a daa ba na, a ka cek aha ngada har-gɔɗarɗa nga ndɔhay da wuzlah akwar. ⁶ Ndaw aha na, ndɔhay ga ta kɔtmara la, ta mbɔɗmar ray la. Ama wure keɗe na, cay dɔɓa. ⁷ Maja ngene, si ka mbɔkdamara mebɔrey anɗa, dɔkmar mevel, da daa ba na, mevel anɗa a da tɔɗey, mewulkey a da kɔɗa.

⁸ Anda keɗe, ya faa cɔɗɗakwar, kamar cek amba a sɔra, akwar fa wuɗmara cɔnɗa. ⁹ Yah ma wuzlalakwara leeter heyey na, amba ya sɔra da akwar fa tɔɓmara mey masa yah ma kadakwara heyey tabiya kwa. Ahaw, akwar fa tɔɓmara mey aɗaw maja akwar ma kɔtmara ndaw aha. Wure keɗe, si ka mbɔkdamara mebɔrey anɗa. ¹⁰ Yaw, da akwar ma mbɔkdamara mebɔrey nga ndaw la na, yah may, ya mbɔkdara la. Anda melɔvey, da ndaw ta kaya cek maaya ba la na, cay gway, ya mbɔkdara mebɔrey anɗa. Ya mbɔkdara mebɔrey anɗa fa mey nga *Kɔriste na, maja akwar. ¹¹ Ya mbɔkdara mebɔrey anɗa na, amba *Satarɗ, bay-malula, a hɔtey gɔɗarɗa da ray alɔkwa saba. Ya sɔrkwa bay-malula ha na, anɗa ta wewer kalah.

Pawl daa berney nga Tɔrwas

¹² Yah Pawl, ya slɔkɗey daa hwayak nga Azi, ta', ya daw aa berney nga Tɔrwas nga wuzey *Mey-maaya-mawiya da ray *Kɔriste. Feteɗe na, ya nɔka Yesu Bay Mahura ta ɗiyawa cɔvedɗ maaya maaya nga wuzey mey anɗa cay.

¹³ Ama mevel aɗaw ta tɔɗey sem maja yah ma hɔtar mɔlma alɔkwa Tit feteɗe daa ba. Da ray ngene, ya ta

mbəkdatərwa ndəhay da Tərwas a sem, ta', ya daw aa hwayak ŋga Masadəwan.

¹⁴ Ama ta ŋgene he cəpa na, həlmakwa Gazlavay. Ara ŋga ma njadandakwar macəmkaya ta Kəriste. A ləgdandar a wuzlah ndəhay ŋga hay ŋga wuzdatara a ndəhay, Kəriste na, fa key bay-gula da ray masa-gəra ŋga hay. Fa slərdandar aa wura aa wura ŋga wuzey mey da ray Yesu Kəriste amba ndəhay a sərmara Yesu a. Mesərey Yesu na, ŋga anda cek mezey maaya, ma zey aa wura aa wura cəpa. ¹⁵ Ahaw, ala na, anda cek mezey maaya masa Kəriste ma vəldara a Gazlavay. Cek mezey maaya ha na, ara ŋgada ndəhay tabiya maja ala fa wuzdamara mey ŋga Kəriste ŋgada ndəhay masa Gazlavay ma da ləhdata daa mebərey leŋ ŋgada ndəhay ma daa zəɸdam. ¹⁶ ŋgada ndəhay masa Gazlavay ma da ləhdata ŋgene na, ala ma tərām sem anda cek mezey maaya. Anda keɸe, a təbmarā mey ala la, asaya, a hətam heter mendəvey ba la. Yaw, ŋgada ndəhay masa faa zəɸdam na, ala anda cek maməckaya ma zafatar. Anda keɸe, mezey a faa zəɸdata. Kaa ta gədaŋ ala daada na, ya gwamara ŋga key cek anda keɸe daw?

¹⁷ Ndəhay ga fa wuzam mey ŋga Gazlavay amba a hətam dala anda ndəhay ma ka filaw hay. Ala na, anda ata ba. Ara Gazlavay ma slərdandar ŋga key sləra ŋga. Ya wuzdamara mey ŋga Gazlavay ta mevel pal fa mey ŋga, ta gədaŋ ŋga Kəriste.

3

Mey da ray sləra ŋga Pawl daa Mejəwey-mey Mawiya

2:13 2.13 1Tes 3.1; Tit: 2Kwr 7.6, 13-14; 8.6, 16, 23; 12.18; Gal 2.1, 3; 2Tm 4.10; Tit 1.4; Masadəwan: 7.5; SNM 20.1   2:15 2.15 1Kwr 1.18   2:16
2.16 ya gwamara ŋga key cek daw?: 3.5-6   2:17 2.17 4.2; Fəl 1.15-17; 1Tes 2.3, 5, 10; 1Pi 4.11

¹ Da ray mey a keɗe na, ndəhay da wuzlah akwar a da ləvam, ala fa zlapam saya daw? Kay, kəne ba! Yaw, akwar fa wuɗam amba ya wuzlalamakwar leeter ŋga wuzey ala na, ndəhay meslərey ŋga Yesu daw? Asaya, amba ndəhay mekele a sərmara ala ndəhay meslərey ŋga Yesu na, ala fa wuɗam ka wuzlalamandar leeter da ray a daa ba. Ndəhay mekele hay na, fa wuɗam leeter hay anda ŋgene, ama ala na, anda ata ba. ² Aa slam a ŋga leeter e na, ara akwar ray akwar. Akwar anda leeter da har ala, mawuzlalakaya daa mevel ala amba kwa waawa a gwa ŋga janga, a səra.

³ Ahaw fara, akwar na, anda leeter masa *Kəriste ma wuzlala, masa aa ma slərdərwa ta fa ala. Ta wuzlala leeter e ta har daa ba, ama a wuzlala ta fa *Mesəfney ŋga Gazlavay, Gazlavay ndaw masa anga daha ta dey ŋga sərmataw. Asaya, leeter e mawuzlalakaya fa beeler *ba, ama mawuzlalakaya daa mevel ŋga ndəhay.

⁴ Ala ma ləvam anda keɗe na, maja ala fa pamara Gazlavay ŋga ndaw ala fara fara ta fa Kəriste. ⁵ Ala ta ray ala na, ya ta wusmara ŋga ka sləra ha daa ba, ama ara Gazlavay ma vəlndar gədaŋ ŋga ka. ⁶ Fara fara, ara anga ma vəlndar gədaŋ ŋga ka sləra ha ŋga wuzdamatara *Mejəwey-mey Mawiya masa Gazlavay ma jəwa ta ata ŋgada ndəhay. Mejəwey-mey Mawiya ha na, ara anda kwakwas mawuzlalakaya zleezle heyey saba, ama ara meney ray ŋgada Mesəfney ŋga Gazlavay. Nəka, kwakwas mawuzlalakaya zleezle na, aa zəɗey ndaw. Ama Mesəfney ŋga Gazlavay na, a vəley heter mendəvey ba

---

3:1 3.1 5.12; 10.12; SNM 18.27   3:2 3.2 1Kwr 9.1-2   * 3:3 3.3 beeler: Pawl a wulkey a ray mewey hay kuraw ŋga Gazlavay mawuzlalakaya fa beeler ŋgada Mawiz. (Nəka Mab 24.12.) Jeremey ta ləvey la mewey mawiya na, mawuzlalakaya daa mevel ŋga ndəhay. (Nəka Jer 31.33.)   3:3 3.3 Mab 24.12; Jer 31.33; Ez 36.26   3:5 3.5 2.16; Rm 15.18

ngada ndaw.

⁷ Zleezle *mewey hay kuraw daa *kwakwas nga Mawiz na, mawuzlalakaya fa beeler. Daa ngene, Gazlavay fa wuzda mewedey anga a ndohay. Yaw, mewedey a ta wadawa la a ray *Mawiz ara mey ba, haa *Israyel hay a gwamara nga nokmara Mawiz a saba maja a latar dey. Ama mewedey a ta njeý ga daa ba. Fara fara, kwakwas nga Mawiz na, aa zedey ndaw. Ama fa wuzdərwa mewedey nga Gazlavay a ndohay cənga. ⁸ Kaa sləra nga Mesəfney nga Gazlavay a wuzwa mewedey nga Gazlavay ma fəna kwakwas nga Mawiz ba kwara? ⁹ Nəka, kwakwas a, a katar sariya ngaa zəfdata. Anja da kwakwas ma key sariya ha ta wuzdərwa mewedey nga Gazlavay la na, kaa Mejəwey-mey Mawiya a fəna ba kwara? Ara ta fa vəfa Gazlavay ma pandakwar nga ndohay maaya fa mey anga, ba diya? ¹⁰ Anda kefe, mewedey ma sawa ta fa kwakwas zleezle na, ata letək ta mewedey masa mawiya kefe ba. Mewedey masa mawiya a fəna ta gədan, a tərda masa magurma nga cek nga tede. ¹¹ Ahaw, kwakwas masa zleezle na, a njeý nekədey gway, ama ta wuzdərwa mewedey nga Gazlavay la. Yaw, anja da kwakwas a ngene a gwa nga wuzdərwa mewedey nga Gazlavay na, kaa Mejəwey-mey Mawiya, ma da njeý nga sərmataw, a wuzdərwa mewedey nga Gazlavay ma fəna kwakwas a daa ba daw?

¹² Maja ngene, daa meesərkey ala na, ala faa guzlam ta mandərzay daa dey daa ba, maja ya sərmara mey a, ara mey fara fara. ¹³ Zleezle Mawiz ta sərta dey anga la ta zana maja a nəka mewedey nga Gazlavay da ray a fa ndəvey. Anda kefe, a wudəy Israyel hay nga sərmara mewedey a fa ndəvey ba. Ala na, ya bəm cek anda anga ba. ¹⁴ Israyel

---

3:6 3.6 Jan 6.36; Rm 7.5-6; 8.2, 6, 10; 1Kwr 11.25   3:7 3.7 Mab 34.29-30
3:9 3.9 Rm 8.2, 33; Gal 3.10   3:13 3.13 Mab 34.33-35

hay a na, a gɔmam ɲga cɔndamara ba. Kwa haa wure keɗe, ray ata maɲgɔrdakaya cɔɲga. Ahaw, da fa jaɲgam mey daa ɗerewel hay ɲga *Mejɔwey-mey Magurma na, a cɔndamara ba, anda dey ata masɔrtakaya ta zana cɔɲga. Ndaw masa ta zana masɔrtakaya daa dey na, si Kɔriste ma gwa ɲga la zana masɔrtakaya ha amba a cɔnda mey a. ¹⁵ Haa wure keɗe, da fa jaɲgam daa ɗerewel hay ɲga Mawiz na, a cɔndamara ba cɔɲga, anda leɲgesl ata masɔrtakaya ta zana. ¹⁶ Ama da ndaw ta mbɔɗɗa menjey ɲga sem, a sawa asi Bay Mahura na, zana ma sɔrta dey ɲga ɲgene ta ley sem. ¹⁷ A key anda keɗe maja Bay Mahura na, Mesɔfney ɲga Gazlavay aa da ray a. Nɔka, da Mesɔfney ɲga Gazlavay aa da ray kwa waawa na, ndaw aha fa da njeɲ beke ɲga kwakwas ɲga Mawiz daa saba. ¹⁸ Anda keɗe, alɔkwa tabiya ma tɔɗa mey ɲga Yesu na, dey alɔkwa masɔrtakaya ta zana daa saba. Alɔkwa fa wuzdakurwa mewedeɲ ɲga Bay Mahura Yesu amba ndɔhay a hɔtmar. Ta fa mewedeɲ a na, alɔkwa ma tɔrkwa sem letek ta ɲga. Yaw, mewedeɲ a na, fa sawa ta gɔɗaɲ ta gɔɗaɲ a ray alɔkwa. Keɗe he ara slɔra masa Bay Mahura ma ka ta fa Mesɔfney ɲga Gazlavay.

4

Pawl a wuzey mey ɲga Gazlavay

¹ Gazlavay ta sɔrfandar dey-ceceh la. Ta', a vɔɲɗar slɔra masa ala fa kamara keɗe. Ara maja ɲgene, ala fa mɔcmara vaw daa ba, kwa ala fa da mbɔkdamara slɔra ha daa ba. ² Ala na, fa da ndɔkwdamara ray ala aa cek hay ma ka hwaray masa ndɔhay maɓadamata ta ɓey na, daa ba. Ala fa sɔpam cɔvedɗ ɲga fɔceɲ ndɔhay daa ba, asaya, ala

---

3:14 3.14 Iz 6.10   3:16 3.16 Mab 34.34   3:17 3.17 Jaɲ 8.32, 36; Rm 8.2; Gal 5.1, 13   3:18 3.18 4.6; 1Kwr 2.7   4:1 4.1 3.4, 6

fa jahadɗamara mey nga Gazlavay ta mey hay membɔrzley na, daa ba. Ama ala na, fa kam slɔra amba ndɔhay a sɔrmara mey masa fara fara maaya maaya. Anda keɗe, ta fa slɔra ala masa Gazlavay ma sɔra aɗga maaya na, ya wuɗam ndɔhay tabiya nga pamandar nga ndɔhay ma ka slɔra ta cɔvedɗ e.

³ Ndɔhay mekele fa cɔndamara *Mey-maaya-mawiya masa ala ma wuzdamara na, daa ba. Ata anda dey ata masɔrtakaya ta zana. Ndɔhay a ɗgene na, ara ndɔhay daa cɔvedɗ maa zɔɗey ndaw. ⁴ Ndɔhay a, a cɔndamara Mey-maaya-mawiya ba na, maja *Satarɗ, bay-malula, ma wa bɔla keɗe, a tɔrdata ndɔhay a nga ndɔhay manjar lenjesl, a njam daa lɔvaɗ. Anda keɗe, ndɔhay a fa da hɛtmar mewedey nga Mey-maaya-mawiya daa ba. Mewedey a na, fa wuzdɔrwa gɔɗaɗ nga *Kɔriste. Kɔriste he na, a lawa Gazlavay kɔradɗ!

⁵ Daa slɔra ala nga mewuzey mey nga Gazlavay na, yaa guzlam da ray ala, ray ala ba, ama yaa guzlam na, da ray Yesu Kɔriste. Aɗga na, Bay Mahura da ray ndɔhay tabiya. Ala na, ndɔhay ma ka slɔra ɗgada akwar maja Yesu.

⁶ Daa masa Gazlavay ma lɔma bɔla na, a lɔvey: «Anja slam-lɔvaɗ nga wedey.» Yaw, ara Gazlavay a ɗgene ma handɔrwa mewedey aɗga a ray ala may. A ka anda keɗe amba ya hɛtmar mewedey a fa wedey fa dey nga Kɔriste. Ara maja ɗgene, ala fa wuzdamara Mey-maaya-mawiya nga Kɔriste ɗgada ndɔhay.

⁷ Ala na, ndɔhay magɔɗaɗ gway, gɔɗaɗ fa ala daa ba, anda manɗayak nga hahay. Ama mewedey a na, aa da ray ala, aɗga maaya kalah. Gazlavay a ka anda keɗe nga

---

4:2 4.2 2.17; 6.4   4:3 4.3 1Kwr 1.18   4:4 4.4 bay-malula, ma wa bɔla keɗe: Jan 12.31; Ef 2.2; a lawa Gazlavay kɔradɗ!: Kwa 1.15; Heb 1.3   4:5 4.5 1.24   4:6 4.6 MC 1.3; Iz 9.1; 2Kwr 3.18; 1Pi 2.9

wuzwa gëdaŋ mahura ŋga ka slëra ha na, a sawa ta fa vëda, ba na, ta fa ala ba.

⁸ Ala ta sëräm banay la mekele mekele, ama banay a ta fënnar ray daa ba. Ala ta zluram la, ama ala ta mëcmara vaw daa ba. ⁹ Masa-gëra ala hay fa sërdamandar banay, ama Gazlavay aa ta ala cëŋga. Fa bëd'slamandar a hwayak, ama ala ma mëcam daa ba. ¹⁰ Ndëhay fa sëpmandar ŋga këdëy vagay anda ata ma këdmara Yesu heyey. Ama ala ta dey cëŋga, amba ndëhay a sërmara Yesu may, aŋga ta dey. ¹¹ Ahaw, daa menjey ala na, ndëhay fa sëpmandar ŋga këdëy vagay maja ala fa sëpmara cëvedë ŋga Yesu. Kwa ala ndëhay magëdaŋ ma da mëcam na, ama ala ta dey cëŋga. Anda këdë, ndëhay a sërmara Yesu may, aŋga ta dey. ¹² Da ray ŋgene, ala fa sëräm banay haa kasl fa memëcey maja Mey-maaya-mawiya, amba ka hëtam heter mendëvey ba.

¹³ Mawuzlalakaya daa dërewel ŋga Gazlavay, a lövey: «Yah ma pa Gazlavay ŋga ndaw adaw fara fara la, ara maja ŋgene, yah ma wuzda mey aŋga.» Ala na, këne may, ala fa pamara Gazlavay ŋga ndaw ala fara fara. Ara maja ŋgene, ala fa wuzdamara mey a, a ndëhay. ¹⁴ Ya sërmara ara Gazlavay ma slëk'dadërwa Bay Mahura Yesu daa memëcey, yaw, a slëk'dadandërwa la may amba ya njakwa bama ta Yesu a. A da handandakwar, alëkwa cëpa, fa mey ŋga Yesu a. ¹⁵ Slëra masa ala ma kamara, ta banay masa ala ma bës-mara këdë na, ara maja akwar, amba maaya ŋga Gazlavay a sawa a ray ndëhay ma fëna ma fëna. Anda këdë, ndëhay ga a da kamar suse a Gazlavay, a hëlmamara.

4:8 4.8 1.8; 7.5; 11.23-29   4:10 4.10 1.5; Rm 6.8; Gal 6.17; Fël 3.10-11
 4:11 4.11 Rm 8.35-36; 1Kwr 15.31   4:12 4.12 Kwa 1.24   4:13 4.13 Ps
 116.10   4:14 4.14 1Kwr 6.14; Rm 8.11   4:15 4.15 1.5-6, 11; 9.11, 15

*Pawla mb*əkda sləra ŋga Gazlavay ba na, maja me?

¹⁶ Ara maja ŋgene, ala fa da mbəkdamara sləra ha daa ba səlak. Kwa gədaŋ ala pəreh, ama daa mevel ala na, ala fa hətam gədaŋ ŋga Gazlavay a dey a saya mandaw mandaw.

¹⁷ Nəka, banay masa ala ma sərmara kaa na, a ndəvey la pas pal. Yaw, ya hətam mewedey la a ray ala maja banay a. Mewedey a na, a fənta cek hay cəpa, a da njeŋ ŋga sərmataw. Da masa mewedey a, aa da ray ala na, banay masa ala ma sərmara keđe na, ya wulkam ara cek mecəhe gway. ¹⁸ Mewulkey ala na, aa da ray cek hay da bəla keđe ba, ama ya wulkam da ray cek ŋga Gazlavay masa ndaw ma gwa ŋga hətər ta dey ba. Ya sərkwa cek hay masa aləkwa ma hətmatakwa ta dey da bəla keđe na, a da njam nekədey gway, ama cek hay ma hətam ta dey ba na, a njam ŋga sərmataw.

5

¹ Da bəla keđe, vaw aləkwa fa da njeŋ ga daa ba. Vaw aləkwa na, ŋga anda way-mekərcey ma da pərey dey pal. Ama ya sərkwa Gazlavay a vəlndakwar vaw mekele mawiya la da gazlavay da vad, ŋga anda way ma da njeŋ ŋga sərmataw. Way a na, ara ndaw-magədaŋ ma ləma ba, ama ara Gazlavay ma ləma. ² Nəka, wure keđe da bəla kaa na, aləkwa fa təwkwa. Fara fara, aləkwa fa wudkwa amba Gazlavay a vəldandakwara way masa da gazlavay da vad a. ³ Anda keđe, ta pas masa aləkwa ma mbəzkwa la aa way a na, mesəfney aləkwa fa da njeŋ taava ŋga manjar vaw na, daa ba. ⁴ Daa masa aləkwa ta vaw aləkwa anda way-mekərcey da bəla keđe na, ya fa njarakwa anda ndaw meley cek maadaw a. Ta ŋgene he cəpa

---

4:16 4.16 Ef 3.16 4:17 4.17 3.18; Rm 5.2; 1Pi 1.6-7 4:18 4.18 Rm 8.25; Heb 11.1 5:1 5.1 Jəw 4.21; 2Pi 1.14 5:2 5.2 Rm 8.23-24

na, aləkwa fa wuɗkwa nga cəkwaƙwa vaw aləkwa masa ma da mōcey keɗe anda ndaw mecəkwey zana fa vaw na, daa ba. Ama ya wuɗkwa na, Gazlavay a vōɓɓakwar vaw mekele masa ma da njeƙe nga sərmataw anda ndaw mekəzley zana mawiya. Anda keɗe, vaw masa ma da njeƙe nga sərmataw, a njeƙe aa slam a nga vaw masa ma da mōcey. ⁵ Yaw, ara Gazlavay ma ɗiyɓakwar amba ya hətƙwa vaw mawiya kōne. Ta slərɗərwa Mesəfney anƙa la teesəɗ a ray aləkwa nga wuzwa a da vōɓɓakwara vaw mawiya maaya masa anƙa ma ɓada ngada aləkwa.

⁶ Ara maja ngene, aləkwa fa kərzaƙwa mevel mandaw mandaw daa menjeƙe aləkwa da bōla. Ya sərƙwa daa masa aləkwa ta vaw aləkwa da bōla keɗe na, aləkwa dōreƙe ta Yesu Bay Mahura. ⁷ Anda melōvey na, ya ta hətƙwar Yesu a ta dey aləkwa daa ba araƙe, ama aləkwa fa pakwa nga ndaw aləkwa fara fara cōnƙa. ⁸ Ahaw, aləkwa fa kərzaƙwa mevel mandaw mandaw daa menjeƙe aləkwa da bōla. Ama ya wuɗkwa na, ya mbəkɗakwa vaw aləkwa da bōla keɗe amba ya nakwa, ya njakwa ta Bay Mahura bama.

⁹ Yaw, maja ngene kwa masa aləkwa ta vaw aləkwa da bōla keɗe araƙe, da daa ba, kwa masa aləkwa ma wuskwa cay fa vōɗa na, cek masa aləkwa ma wuɗkwa kalah na, ara nga kar cek masa ma mbafar. ¹⁰ Maja aləkwa cōpa na, ya wuskwa la fa meƙe nga *Kōriste amba a ƙandakwar sariya. A da nəkta cek hay maaya ta maaya ba masa aləkwa ma kakwa da bōla. Yaw, a da pōlar mawurɓay a ndaw a, a ndaw a, tōɗe fa slōra anƙa.

Mey da ray Yesu ma cəmɓar ɗay nga ndəhay ta Gazlavay

5:4 5.4 1Kwr 15.53-54   5:5 5.5 1.22   5:7 5.7 1Kwr 13.12; 1Pi 1.8-9   5:8
5.8 Fōl 1.23   5:9 5.9 Kwa 1.10; 1Tes 4.1   5:10 5.10 11.15; Iz 2.12; Dan
7.9-10; 12.2; SNM 17.31; Rm 2.6; 1Kwr 3.13-15; 4.5; Fōl 3.19; 2Tes 1.7-10

¹¹ Ya sərkwā, Bay Mahura Yesu a kandakwar sariya la. Maja ṅgene, ala fa namar ray ta mevel ala cəpa. Anda keḏe, si ya səpam cəved ṅga jənmata ndəhay ṅga sərey mey masa fara fara. Gazlavay na, a sərndar maaya maaya. Asaya, ya wulkey na, akwar may, ka sərmaya fara fara. ¹² Mey tabiya masa ala maa guzldamara keḏe na, ndəhay da wuzlah akwar a wulkam, a key ya zlapam cəṅga daw? Kay, kəne ba. Ama ya wuzmakwar na, mey da ray ala amba kaa səmam da ray sləra ala. Fa dəba ha, da ndəhay siya fa slam mey a ray ala na, ka gwamara ṅga lacafamandar a ray, ka kam sede da ray ala. Ndəhay ma slam mey a ray ala ha na, ara ndəhay ma zlapam fa sləra ata da bəla keḏe gway, a wulkam fa cek hay masa daa mevel ata ba. ¹³ Ndəhay siya a wulkam ala na, ndəhay manjar leṅgesl. Yaw, da ala ndəhay manjar leṅgesl na, ara maja ala ma vəldamara ray ala ṅgada Gazlavay. Ama da ala ndəhay ta leṅgesl na, ara ṅga jənmakwar. ¹⁴ Fara fara, sləra masa ala ma kamara na, ya kamara maja *Kəriste fa wuḏndakwar kalah. Aləkwa fa sərkwā, aṅga na, ta məcəy sem aa slam a ṅga ndəhay tabiya. Anda meləvey, ndəhay tabiya ta məcām sem ta aṅga may. ¹⁵ Fara fara, Yesu a məcəy aa slam a ṅga ndəhay tabiya na, amba ndəhay da bəla a njam anda ata ma wuḏam saba, ama amba a njam ṅga səpey cəved ṅga Yesu. A səpmara cəved ṅga Yesu a na, maja aṅga ma məcəy, ta aṅga ma sləkḏawa daa meməcəy maja ata.

¹⁶ Ara maja keḏe, ya sərmata ndəhay ta fa cek ata hay da bəla saba. Ahaw, fara fara zleezle na, ya sərmara Kəriste na, anda ndəhay magədaṅ ma wulkam, ama wure keḏe, ala fa wulkam da ray a kəne saba. ¹⁷ Ndaw

---

5:11 5.11 4.2; 6.4; 1Kwr 9.22   5:12 5.12 1.14; 3.1   5:14 5.14 Jan 17.23;
Rm 8.35; Gal 2.20; Ef 3.19; 5.2, 25; 1Jn 3.16   5:15 5.15 Rm 6.3-4; 7.4; 14.7-9

masa macɔmkaya ta Kɔriste na, ta tɔrey sem ŋga ndaw mawiya. Menjey aŋga masa zleezle ta mbɔɔɔey sem, ta tɔrey sem mawiya. ¹⁸ Ara Gazlavay ma ka cek aha tabiya. Ara Gazlavay ma cɔmndakwar ta aŋga ray aŋga ta fa memɔcey ŋga Kɔriste. Wure keɔɔe, Gazlavay ma vɔlndar slɔra la. Slɔra ha na, ara ŋga wuzey mey ŋgada ndɔhay mekele masa Gazlavay ma wuɔey ŋga cɔmey ta ata.

¹⁹ Anda melɔvey, Gazlavay a slɔrdɔrwa Kɔriste na, maja a wuɔey ŋga cɔmey ta ndɔhay tabiya. A slɔfa mebɔrey ata saba. Anda keɔɔe, a slɔrdandar na, ŋga wuzey mey a ndɔhay masa Gazlavay ma wuɔey ŋga cɔmey ta ata ha.

²⁰ Ala na, ndɔhay meslɔrey ŋga Kɔriste. Ara anda Gazlavay ta ray aŋga ma zɔlkwar maja ara aŋga ma balandar mey. Anda keɔɔe, ya kamakwar ambahw ta mezɔley ŋga Kɔriste, samawa asi har ŋga Gazlavay, amba ka cɔmam ta aŋga. ²¹ Yesu Kɔriste na, ta key mebɔrey daa ba sɔlak. Ama Gazlavay ta pa sem ŋga ndaw ta mebɔrey aa slam a ŋga alɔkwa, amba da alɔkwa macɔmkaya ta Kɔriste he na, Gazlavay a pakwar ŋga ndɔhay maaya fa mey aŋga.

6

Mey da ray slɔra ŋga ndaw-meslɔrey ŋga Yesu

¹ Wure keɔɔe, Gazlavay aa ta ala daa slɔra masa ala ma kamara cɔpa. Gazlavay ma kakwar maaya la. Anda keɔɔe, ala fa kamakwar ambahw, ka da tɔrdamara maaya ŋga Gazlavay a ŋga cek ŋga tede ba. ² Wulkam fa mey ŋga Gazlavay maa guzley zleezle, ma lɔvey:

«Ta pas masa amba ya kakwar maaya na,
ya ta jɔkfakwar slɔmay la.

5:17 5.17 Iz 43.19; Rm 6.4; Gal 6.15; Ef 4.24; CWJ 21.5   5:18 5.18 Rm 5.10
5:19 5.19 Rm 3.24-26; Kwa 1.20   5:20 5.20 Mt 10.40; Iz 52.7   5:21 5.21
Janj 8.46; Rm 8.3; 1Kwr 1.30; Gal 3.13; Heb 4.15   6:1 6.1 Rm 5.2; 1Kwr 15.10

Ta pas masa amba ya ləhdakwar na,
ya ta jənkwar la.»

Nəkmara dəba taw, wure keɗe pas a ta wuswa cay amba
Gazlavay a kakwar maaya, fara fara pas a ta wuswa cay
amba a ləhdakwar.

³ Ala fa wuɗam nga key cek kwa wura wura nga təkta
ndəhay nga təbmara mey nga Gazlavay na, daa ba, maja
ya wuɗam ndəhay a slam mey a ray sləra ala ba. ⁴ Ama
daa sləra ala ha cəpa na, ala fa wuzdamara, ala na, ndəhay
ma ka sləra nga Gazlavay fara fara.

Kwa ala daa banay,
kwa fa pamandar dey a ray daa ba,
kwa cek fa fənnar ray,

ala fa bəsmara gway.

⁵ Nəka, ta kəɗmandar la,
ta handamandar la aa fərsəne,
asaya, ta həldamata ndəhay la nga key həma a ray
ala.

Ahaw, sləra ta fənnar ray la haa ya gwamara nga ney ba,
asaya, ya gwamara nga hətey cek mezəmey ba.

⁶ Fara fara, ala na, fa kam cek ma mbafar a Gazlavay,
ya sərmara mey nga Gazlavay fara fara,
ala ndəhay meekweɗ-mey, mevel ala maaya,

*Mesəfney nga Gazlavay aa da ray ala.

Asaya, ya wuɗmata ndəhay ta mevel pal.

⁷ Ala fa wuzdamara mey masa fara fara a ndəhay,
maja Gazlavay fa vəlndar gədaŋ.

Yaw, ta fa cek hay a keɗe tabiya na, ala fa wuzdamara,
ala na, ndəhay ma ka sləra nga Gazlavay fara fara.

Cek ala ma ka vəram ta masa-gəra ala hay,
ta cek ala ma jəɗndar fa masa-gəra ala hay na,

ara mekey cek ta cøved e keðe fa mey nga Gazlavay.

⁸ Ndøhay siya faa hømdamandar,
siya hay may, fa røsmandar.

Ndøhay siya saya fa namandar ray,
siya hay may, fa cøðmandar.

Ala na, ndøhay maa guzlam mey masa fara fara,
ama ta ngene he cøpa, a padamandar
nga ndøhay membørzley.

⁹ A løvam saya, ala na, ndaw ma sərndar daa ba,
ama anja ndøhay tabiya a sərmandar jak, ba diya?
Ndøhay a wulkam na,
ala fa da njam ga da bøla daa ba,
ama nøkmara taw, ala daha ta dey cønga.

Ta sərðamandar banay la ga,
ama ta køðmandar vagay daa ba.

¹⁰ Ata fa kamandar cek ma ka matøway aa dey,
ama ala mandaw mandaw daa meesømey cønga.

Ndøhay a nøkmandar na, ala anda masa-viya hay,
ama ala fa jønäm ndøhay ga
nga høtey menjey maaya fa Gazlavay.

Ndaw a nøkndar anda cek ala daa ba,
ama fara fara cek ma høcndar na, daa ba sølak.

¹¹ Akwar ndøhay da Kwarinti, ala na, ma kadamakwara
mey daa mevel ala la cøpa, kwa ya ta cam mey fa akwar
daa ba sølak. ¹² Ala na, ya wuðmakwar kalah, ama ma
wuðmandar ba na, akwar jak. ¹³ Ehe, ya faa guzlkwar
anda akwar bøz aðaw hay, wuðmandar anda ala ma
wuðmakwar may, wuðmandar ma fønä ma fønä ta mevel
pal.

6:7 6.7 10.4-5; Rm 13.12; 1Kwr 2.4 6:9 6.9 4.10 6:10 6.10 matøway:
7.4; Rm 5.3; 12.12; meesømey: 8.9; Føl 2.17; 4.12-13; 1Tes
1.6 6:13 6.13 1Kwr 4.14

*Mewe*dey ta ləvaŋ na, a cəmam daw?

¹⁴ Ya fa ləvkwar fara fara, ndəhay ma təba mey ŋga Yesu ba na, ka da cəmam dəy ta ata ba. Cek maaya ta cek maaya ba a cəmam aa slam a daw? *Mewe*dey ta ləvaŋ na, a cəmam aa slam a daw? ¹⁵ Ata *Kəriste ta *Sataŋ, bay-malula na, a cəmam dəy daw? Yaw, ndaw ma təba mey ŋga Yesu ta ndaw ma təba mey ŋga Yesu ba na, cəved ata letek daw? ¹⁶ Asaya, kuley hay na, slam ata daa *Way-mekey-kwakwas ŋga Gazlavay daha daw? Aləkwa na, anda Way-mekey-kwakwas ŋga Gazlavay, Gazlavay, ndaw masa aŋga daha ta dey ŋga sərmataw. Ara anda aa ma ləvey: «Yah, Gazlavay, ya da njeŋ ta ndəhay aɗaw hay. Yah na, Gazlavay ata, ata may, ndəhay aɗaw hay.» ¹⁷ Ara maja ŋgene, Bay Gazlavay a maa guzlar a ndəhay aŋga hay, a ləvtar:

«Wuɗkam ta ndəhay malamba hay,
ka da njam daa slam a saba.
Njam manjar mebərey,
anda keɗe, yah na, ya təbkwar la ŋga ndəhay aɗaw
hay.

¹⁸ Yah na, Papakw akwar,
akwar may, bəz aɗaw hay, mezəle hay ta maŋgusa
hay.

Ara Bay Gazlavay masa ta gədaŋ
ma fənta cek hay cəpa maa guzley anda keɗe.»

7

¹ Ahaw, jam aɗaw hay, mey hay tabiya masa Gazlavay ma ləvey keɗe na, a kandakwara la anda aa ma ləvey. Anda keɗe, si ya mbəkɗakwa cek hay tabiya masa ma

---

6:14 6.14-16 1Kwr 6.9-13; 10.21; Ef 5.5-11   6:16 6.16 Lev 26.12; Jer 32.38;
Ez 37.27; 1Kwr 3.16   6:17 6.17 Iz 52.11; CWJ 18.4   6:18 6.18 2Sam 7.14;
Iz 43.6; Am 4.13; CWJ 11.17

zləḅa, kwa vaw aləkwa, kwa mesəfney aləkwa *. Si ya nakwar ray a Gazlavay, anda keḏe, ya da njakwa maaya fa mey aṅga.

Pawl aa səmey da ray Kwarinti hay

² Wuḏmandar maaya maaya dəḅa. Ala ta kam cek maaya ba ṅgada ndaw pal dasi akwar na, daa ba. Ala ma nəsam ndaw daa cəvedḑ ṅga Gazlavay na, daa ba. Ala ta fəcam cek ṅga ndaw pal dasi akwar na, daa ba. ³ Yaa guzley anda keḏe na, a key ya mbəḏkwar ray ba. Ara anda yah ma ləvey, ala fa wuḏmakwar kalah, kwa cek fa da wunkandakwar na, daa ba səlak. Kwa da ara ṅga njeý ta dey, kwa da ara ṅga məceý na, aləkwa bama cəṅga.

⁴ Ahaw, ya səra na, akwar ndəhay aḑaw hay fara fara. Ya faa səmey da ray akwar. Yah na, ya ta sərey banay la ga, ama mevel aḑaw ta dəkey la, ya faa səmey ga cəṅga.

⁵ Kwa daa masa ala ma wusmawa a Masadəwan feḏe na, ya ta hətam cəvedḑ ṅga məskey vaw daa ba, maja banay hay mekele mekele daha. Ndəhay ta cakalafamandar mey la, asaya, ray ala ta həḅey la da ray cek hay mekele mekele. ⁶ Ama Gazlavay na, ara ndaw ma dəkar mevel a ndaw masa leṅgesl aṅga ta mbəḏey sem maja banay ma hətfar. Ara aṅga ma slərdərwa Tit ṅga dəkndar mevel may. ⁷ Ma dəkndar mevel e na, ara masawa ṅga Tit e daada ba, ama ara mey masa aṅga ma kadandara da ray akwar may. Ahaw, Tit e, a ləvndar akwar ta dəkmar mevel la may, asaya, akwar fa wuḏam ṅga hətmaya fa dey cəṅga. Akwar fa zəlam marava da ray cek maaya ba masa akwar ma kamara, asaya, akwar fa wuḏam ṅga key gədaṅ

* 7:1 7.1 cek masa ma zləḅa mesəfney aləkwa: Ara mewulkey ṅga zlepey, ṅga key maagway, da daa ba, ṅga key cek hay maaya ba mekele mekele. 7:1 7.1 1jṅ 3.3 7:2 7.2 6.13; 12.17

7:3 7.3 6.11; Fəl 1.7 7:4 7.4 6.10 7:5 7.5 2.13; 4.8 7:6 7.6 1.3-4; Tit: 2.13

ɲga jənmaya fa masa-gəra aɗaw hay. Masa yah ma cənda mey a keɗe na, yah daa meesəmey ara mey ba.

⁸ Leeter masa yah ma wuzlalakwara heyey na, ya səra ta wulkadakwar la ga. Anja dey pal daha, ya da zəley marava da ray a, maja leeter e ɲgene ta wulkadakwar la. Ama ya fa da zəley marava da ray leeter e daa saba.

⁹ Wure keɗe, ya faa səmey da ray leeter e. Yaa səmey maja leeter e ma wulkadakwar da ray malamba akwar hay daada ba, ama yaa səmey maja mewulkey akwar a ta mbəɗdakwara menjey akwar sem. Mewulkey akwar a ɲgene a mbafar a Gazlavay. Anda keɗe, leeter ala ha na, ta kakwar cek maaya ba na, daa ba səlak. ¹⁰ Anda meləvey, da ndaw fa wulkey da ray menjey ɲga maaya ba amba a mbəɗda anda Gazlavay ma wuɗey na, mewulkey ɲga ɲgene na, a mbəɗdara menjey ɲga la. Ara anda keɗe, Gazlavay ma da ləhda ndaw a daa mebərey. Kwa waawa ma wulkey anda ɲgene, a zəley marava da ray a daa ba. Ama da mewulkey ɲga ndaw anda ɲga ndəhay da bəla ma mbəɗdamara menjey ata ba na, ɲgene he, ara mewulkey ma hendey ndaw aa meməcey.

¹¹ Fara fara, mewulkey akwar ɲgene a mbafar a Gazlavay. Nəkmara cek masa ɲga ma ka fa akwar dəba taw. Wure keɗe, akwar ma mbəɗdamara menjey akwar cay. Ka wuɗam ɲga wuzdamara, akwar na, da wuzlah ndəhay ma kam mebərey ba. Akwar ma cam mevel la da ray mebərey ɲga ndəhay da wuzlah akwar. Akwar ma zluram la. Akwar fa wuɗam ɲga hətmaya fa dey saya. Yaw, ka wuɗam ɲga key cek masa Gazlavay ma wuɗey dəba, ka wuɗam ɲga kətmara ndaw masa ma key cek maaya ba heyey. Wure keɗe, daa mey a keɗe, akwar fa wuzdamara kwa ta fa meeme na, akwar ta zay da mey.

¹² Ya fa lɔvkwar, fara fara leeter masa yah ma wuzlalakwara heyey na, ara maja ndaw ma key cek maaya ba ɲgene daada ba, asaya, ara maja ndaw masa ndaw a ma kar cek maaya ba ɲgene daada ba may. Ama ya wuzlala na, amba ya wuzdakwara fara fara fa mey ɲga Gazlavay, akwar fa wuɗmaya ta mevel pal.

¹³ Ara maja ɲgene, mevel ala ma dɔkey cay wure keɗe. Ahaw, mevel ala ma dɔkey cay, ama yaa sɔmam ma fɔna ma fɔna na, maja Tit aa daa meesɔmey maja ray ɲga fa hɔbey da ray akwar tabiya fetede daa saba.

¹⁴ Nɔka, daa masa yah ma slɔrda Tit e fa akwar na, yah maa hɔmdakwar la meedey ɲga. Anda keɗe, akwar ta pamaya hwaray daa ba. Mey masa ala ma lɔvmakwar mandaw mandaw na, ara mey masa fara fara. Anda keɗe, cek masa yah maa hɔmdakwar fa mey ɲga Tit maja na, akwar fa wuzdamara fa mey ɲga Tit e ta fa slɔra akwar, meehɔmey a, ara ɲga fara. ¹⁵ Daa masa Tit ma wusey fa akwar na, akwar ma tɔbmara la maaya maaya, ka namar ray, ka cɔnmar mey. Anda keɗe, daa masa ɲga fa sɔrfada cek masa akwar ma kamar tabiya na, a wuɗkwar ma fɔna ma fɔna. ¹⁶ Yah Pawl may, ya faa sɔmey da ray akwar maja akwar ndɔhay aɗaw hay fara fara.

8

Dala ɲga jɔney ndɔhay daa mecɔmey-ray ɲga ndɔhay ɲga Yesu

¹ Mɔlma aɗaw hay, ya wuɗam ɲga kadamakwara cek masa ndɔhay ɲga Yesu daa hwayak ɲga Masadɔwan ma kamara. Cek aha fa wuzdɔrwa na, maaya ɲga Gazlavay aa da ray ata. ² Ndɔhay a ta sɔram banay la, ama ata daa meesɔmey cɔɲga. Ata cɔpa masa-viya hay, ama a

vølam ta har cew cew, ta vølam dala la ga nga key sløra nga Gazlavay. ³ Ya fa løvkwar fara fara, ata ta vølam dala la tøðe ta gøðan ata, haa a føna gøðan ata ha. Ara ata ta ray ata ma samawa fa ala, ⁴ a kamandar ambahw, aa cøfdamandar amba ya vølmatar cøvedf nga jønmeta ndøhay daa *mecømey-ray nga ndøhay nga Yesu da *Jeruzelem may. ⁵ Nøka, cek masa ata ma kamara na, ta føna masa ala ma wulkam da ray a sem. Teesedf na, a vøldamara ray ata ngada Bay Mahura, fa døba ha, a tøbmara mey ala amba a kamara cek anda Gazlavay ma wudfey.

⁶ Da fa akwar na, Tit ta zlarawa cay nga cakalarawa dala ha. Ara maja ngene, ala ma løvmar amba a vøhey fa akwar saya nga ndøvdørwa sløra masa maaya ngene.

⁷ Akwar na, fa huram cek daa ba. Anda meløvey, akwar ma tøbmara mey nga *Køriste la maaya maaya, akwar fa wuzdamara *Mey-maaya-mawiya ta cøvedf e. Gazlavay ta wurkwara lengesl la nga sørey mey masa fara fara. Akwar ma vøldamara ray akwar la cøpa nga key sløra anga, asaya, ka wudfmandar kalah. Yaw, maja akwar fa huram cek daa ba keðe na, maaya na, ka wuzdamara akwar ta meesømey nga vøley dala ha ta har cew cew.

⁸ Mølma aðaw hay, yah maa guzley anda keðe na, a key ya tøkakwar ðay nga vøley dala ba. Ama yaa guzlkwar da ray ndøhay siya hay maa sømam nga vøley dala, amba ka høtam gøðan, ka wuzdamørwa mewudfey-vaw akwar ngada ndøhay siya hay may. ⁹ Ka sørmara Bay aløkwa Mahura Yesu Køriste na, ta kakwar maaya la. Anga na, aa daa wiya fa Bay Gazlavay da vadf, ama ta mbøkðørwa wiya ha la, a sawa a bøla, a tørey nga ndaw masa-viya, maja

akwar. A tōrey ŋga ndaw masa-viya na, amba ka hōtam wiya da gazlavay da vad̄ may.

¹⁰ Yah maa guzley ked̄e na, a key ya tōkakwar d̄ay ba. Ama ya wud̄ey ka s̄armara mewulkey ad̄aw da ray mevōley dala ha. ŋga mevōd̄ey ara akwar ma wulkam teesed̄ ŋga vōley dala. Ara akwar ma cakalamara dala ha teesed̄. Maaya na, ka ndōvdamara mecekeley dala ha dōba. ¹¹ Wure ked̄e, kamara slōra ha ta mevel akwar cōpa anda akwar ma zlamara ŋgeeme, ndōvdamara mecekeley dala ha la. Vōlam dala ha na, tōd̄e ta gōd̄aŋ akwar. ¹² Maja da ndaw a vōley cek a Gazlavay ta meesōmey, ta mevel ŋga cōpa, asaya, tōd̄e ta gōd̄aŋ ŋga na, Gazlavay a tōba la. Ama da cek ŋga daa ba na, Gazlavay a sōra.

¹³ Ka da wulkam a key ya sōrdakwar banay amba ndōhay siya a njam daa wiya na, kōne ba. Ama ya wud̄ey na, ndōhay tabiya ŋga njam kal kal. ¹⁴ Wure ked̄e na, cek mezōmey fa akwar suha. Anda ked̄e, ŋga maaya amba ka jōnmata ndōhay masa cek mezōmey fa ata pōreh. Yaw, ta pas masa cek mezōmey fa akwar pōreh, ama fa ata suha na, a jōnmakwar may. Anda ked̄e, ka da njam kal kal. ¹⁵ Mey ad̄aw ked̄e na, aa letek ta mey ŋga Gazlavay maa guzley da ray cek mezōmey ma kōzlwa ta da vad̄ zleezle, a lōvey:

«Ndōhay masa ma hōlmawa cek mezōmey a ga la na,
ta katar kalah daa ba.
Ndōhay ma hōlmawa nekōd̄ey na,
ta katar pōreh daa ba may.»

Tit a da diyam ta mandala ŋga hay a Kwarinti

¹⁶ Ya kamar suse a Gazlavay maja Tit ta wud̄ey la ŋga jōnkwar anda ala may. Ta wud̄ey la ŋga jōnkwar ta mevel

pal. Ara Gazlavay ma ka amba Tit e, a tɔba nga jɔnkwar. ¹⁷ Tit e ta tɔba la anda ala ma lɔvmar nga daw fa akwar saya. Ara maja ala ma lɔvmar daada ba, ama ara anɔa ta ray anɔa ma wudɛy nga daw fa akwar a. ¹⁸ Ya slɔram ndaw pal da wuzlah ala la nga diyam cew e. Ndaw aha na, ndɔhay daa mecɔmey-ray hay nga Yesu tabiya faa hɔmdamara kalah maja slɔra anɔa maaya daa mewuzey *Mey-maaya-mawiya. ¹⁹ Ala ma da slɔrdamara na, ara maja kedɛ daada ba. Ama ara ndɔhay daa *mecɔmey-ray nga ndɔhay nga Yesu ma walamara amba ya pɔkam bama nga jɔnndar daa mecekeley dala heyey. Slɔra maaya masa ala ma kamara kedɛ na, ya kamara nga hɔslar ray a Bay Mahura, ray anɔa, asaya, nga wuzwa na, ya wudɛm nga jɔney ndɔhay kalah.

²⁰ Ala fa wam vaw nga kɔrzey dala masa akwar ma cakalamɔrwa ga kedɛ amba ndɔhay a slam mey a ray slɔra ala ha ba. ²¹ Anda kedɛ, ya wudɛm nga key slɔra maaya na, fa dey nga Bay Gazlavay daada ba, ama fa dey nga ndɔhay may.

²² Ya slɔram ndaw mekele la da wuzlah ala, asi ata Tit e saya. Ndaw a na, ala ta sanɔalamara la dey weewe daa slɔra hay masa anɔa ma kata. Anda kedɛ, ya sɔrmara, anɔa ta vɔlda ray anɔa la nga key slɔra ngada Gazlavay. Wure kedɛ, ta vɔlda ray anɔa la ma fɔna saya ngada akwar maja aa ma cɔney mey maaya da ray akwar. ²³ Tit na, ala mandaw mandaw cew e, ara ndaw masa ala fa kam slɔra cew e nga jɔnkwar. Yaw, ndɔhay cew ma diyam ta Tit e na, ara ndɔhay masa ndɔhay daa mecɔmey-ray hay nga Yesu ma slɔrdamata fa akwar. A kam slɔra ha na, amba ndɔhay a hɔslmar ray a *Kɔriste. ²⁴ Wudɛmata fa mey nga ndɔhay tabiya amba ndɔhay daa mecɔmey-ray hay ma slɔrdamata heyey a cɔndamara, asaya, amba

a sɔrmara masa ala maa hɔmdamakwar heyey na, anja fara.

9

*Mey da ray mev*ɔley cek a Gazlavay ta meesɔmey

¹ Mɔlma aɗaw hay, kwa yah maa guzlkwar da ray dala masa ala ma da slɔrdamara ngada ndɔhay nga Yesu da *Jeruzelem heyey daa saba na, cay gway. ² Ya sɔra na, akwar may, fa wuɗam nga jɔnmata. Yah ma kadatara mewulkey akwar nga jɔnmata ndɔhay da Jeruzelem sem a ndɔhay daa hwayak nga Masadɔwan, ya lɔvtar: «Ndɔhay daa hwayak nga Akay* ta zamar cay dɔga nga mevɔfey nga jɔney ndɔhay nga Yesu da Jeruzelem.» Masa ndɔhay da Masadɔwan ma cɔndamara slɔra akwar masa maaya ngene na, a vɔltar gɔɗaɗ a ndɔhay ga da wuzlah ata nga jɔney ndɔhay da Jeruzelem e may. ³ Ehe, ya fa slɔrdakwara ata Tit ta ndɔhay cew ngene nga jɔnmakwar nga cekeley dala ha taazak, amba yah maa hɔmdakwar keɗe na, a tɔrey nga cek nga tede ba. Anda keɗe, da ala ma wusam la fa akwar na, ya hɔtfamar cek hay tabiya maɗiytakaya cay, anda yah ma lɔvey. ⁴ Da masa ala ma wusam la fa akwar ta ndɔhay da Masadɔwan a, asaya, da dala ha manjar nga cekeley na, hwaray a da kaya fa mey ata, maja ya ta lɔvtar cay ka cakalamara dala ha la fara fara. Ngada akwar may, hwaray a kakwar la. ⁵ Ara maja ngene, yah ma wulkey nga slɔrdata ndɔhay maakar ngene teesɔɗ fa mey aɗaw. Ya wuɗey amba a jɔnmakwar nga cekeley dala ha taazak, anda akwar ma lɔvmandar. Anda keɗe, wuskwaa ya da wusey na, akwar ma cakalamara cay. Ngene, mecekeley dala ha a da wuzwa

---

8:24 8.24 7.14; 8.7-8 9:1 9.1 8.1-4; Rm 15.26 * 9:2 9.2 Akay: Ara hwayak mahura nga Gɔrek hay, Kwarinti ara berney da hwaɗ a. 9:3 9.3 8.22, 24

na, ara akwar ma wuɗam ŋga cakalamara ta mevel pal, ba na, ta menjərɓey-mey ba.

⁶ Sərfadamara, mey daha a ləvey: «Ndaw ma sləkey nekəɗey na, a da hətey cek nekəɗey may. Yaw, da a sləkey ga na, a da hətey cek ga may.» ⁷ Anda keɗe, si ndaw a vəley cek anda aa ma wuɗey. Ka da vəldamara ta menjərɓey-mey ba. Ndaw a da təkakwar ɗay ta təkay ba may. Ama vəldamara na, ta meesəmey, maja Gazlavay a wuɗey na, ndaw masa ma vəley cek ta meesəmey. ⁸ Sərmara, Gazlavay na, aŋga ta gədaŋ ŋga vəlkwar cek hay ga. Anda keɗe, kwa meeme fa da həckwar daa ba səlak. Ka da hətam cek hay masa ma fəna amba ka vəldamara ŋga key sləra ma mbafar a Gazlavay. ⁹ Ara anda mey ŋga Gazlavay mawuzlalakaya, ma ləvey: «Ndaw masa maaya na,

har aŋga mawurkaya ŋga jəney masa-viya hay.

Maaya aŋga masa aŋga ma ka ŋgene,

aŋga daha ŋga sərmataw.»

¹⁰ Ma vəlda hulfaɗ ŋga sləkey ta ma vəlda ɗaf ŋga zəmey a ndəhay na, ara Gazlavay. A da vəlkwar hulfaɗ hay cəpa masa akwar ma wuɗam ŋga sləkey may. Hulfaɗ a, a da pəcwa, a da yey ga. Anda keɗe, ka da kamatar maaya ŋgada ndəhay ma fəna ma fəna. ¹¹ Fara fara, a vəlkwar cek hay la ga mekele mekele amba ka gwamara ŋga jənmata ndəhay siya hay ma fəna ma fəna. Anda keɗe, ndəhay ga a da həlmamara Gazlavay maja cek masa akwar ma vəldamatara ta har ala amba ya handamatara.

¹² Cek masa akwar ma vəldamara ŋgene na, ara ŋga jənta ndəhay ŋga Gazlavay da Jeruzelem masa daa banay daada ba, ama amba ndəhay ga a kamar suse a Gazlavay maja may. ¹³ Ndəhay ma da hətmar cek masa akwar

---

9:6 9.6 MM 11.24; 19.17; 28.27   9:9 9.9 Ps 112.9   9:10 9.10 Iz 55.10; Aw 10.12   9:11 9.11 1.11; 4.15

ma da kamara ngene na, a da hɛlmamara Gazlavay maja akwar fa cɛnmar mey a Gazlavay. Anda keɗe, akwar fa wuzdamara na, akwar fa tɛɓmara *Mey-maaya-mawiya nga *Kɛriste. Yaw, ndɛhay a da hɛlmamara Gazlavay maja akwar ndɛhay masa har mawurkaya nga jɛney ndɛhay nga Gazlavay da Jeruzelem, asaya, maja akwar ndɛhay ma jɛnam ndɛhay cɛpa. ¹⁴ A da wuɗmakwar kalah maja maaya nga Gazlavay ga da ray akwar. Anda keɗe, a da dɛram dangay maja akwar. ¹⁵ Hɛlmakwa Gazlavay maja maaya anga kalah.

10

Mey da ray gɛɗan nga Pawl maja anga ndaw-meslɔrey nga Yesu

¹ Yah, Pawl, ta ray aɗaw, ambahw, ya wuɗey ngaa guzlkar cey. Ndɛhay faa guzlam da ray aɗaw, a lɔvam, da masa yah da wuzlah akwar na, ya zlurey ta akwar. Ama da ya ta ngɛchey sem nekɛɗey ta akwar na, yaa bɛcey taa bɛcey, mandɔrzay a kaya ba. Fara fara, yah na, ya wuɗey nga key ndaw maaya meekweɗ-mey anda *Kɛriste. ² Anda keɗe, ya kakwar ambahw, maaya na, ka mbɛɗdamara menjey akwar, amba da yah ma wusey la fa akwar na, ka tɛkmaya ɗay ngaa bɛckwar ba. Asaya, ndɛhay ga da wuzlah akwar a wulkam saw, a lɔvam ya key slɔra na, anda ndɛhay nga bɛla gway. Ndɛhay ma lɔvam anda ngene na, ya daa bɛctar taa bɛcey.

³ Fara fara, ala ndɛhay magɛɗan, ama daa slɔra nga Gazlavay na, ya kam vɛram anda ndɛhay magɛɗan ba. ⁴ Cek ala hay ma ka vɛram a na, a sawa da bɛla keɗe ba, ama ara Gazlavay ma vɛldandara. Cek hay a na, ata ta gɛɗan nga pɛlhata slam hay masa masa-gɛra nga

Gazlavay ma ßam a hwađ a. Asaya, ta cek hay a na, ya gwamara nga gercamatara mey nga ndohay maa guzlam saw ta membørzley. ⁵ Asaya, ta cek hay a na, ya gwamara nga nasmara mey nga ndohay ma zlapam saw, ma tøkmeta ndohay nga serey Gazlavay. Ta cek hay a na, ya wuđam nga mbøđdamara mewulkey ata maaya ba tabiya amba a tømbara mey nga Køriste. ⁶ Da akwar fa wuzdamara, akwar fa namar ray fara fara a Køriste na, anda keđe, ya da kømata ndohay siya masa ma namar ray ba.

⁷ Nøka, akwar na, ka wulkam fa cek hay masa ma høtey fa dey gway. Da ndaw a løvey, anga ndaw nga Køriste na, maaya a sora ala na, ndohay nga Køriste anda anga may.

⁸ Bay Mahura Yesu ma pandar nga mahura na, a pandar amba ya nøsmakwar ba, ama amba ya jønmakwar. Kwa ya fa zlepey kalah maja na, hwaray fa da kaya daa ba.

⁹ Yaw, ka da wulkam a key ya zluradakwar ta leeter ađaw hay ba. ¹⁰ Ndohay siya fa løvam: «Daa leeter hay nga Pawl na, Pawl a tøktař đay a ndohay nga key cek masa ta banay nga key, asaya, aa bøcey taa bøcey. Ama da aa da wuzlah aløkwa na, a pøskey vaw ba, a gucey ta gucey, mey masa anga maa guzlda na, ara mey nga tede.» ¹¹ Ndaw maa guzley anda ngene na, si a wulkey maaya maaya, a sora cek masa ala ma wuzlamara ta wuzleley kaa na, ya kamara la da masa ala ma wusam la fa akwar.

¹² Ndohay siya fa pamata ray ata nga mahura hay. Fara fara ya gwa nga wa ray ađaw, ya løvey yah letek ta ata ba. A nøkam dey na, fa ray ata gway, a løvam ndaw ma fønta daa ba. Ata na, ndohay manjar lengeřl. ¹³ Ala na, ya fa zlapam anda ngene daa ba. Ama ya zlapam na,

---

10:4 10.4 6.7; Rm 13.12; Ef 6.13-17   10:5 10.5 lz 2.12-17   10:6 10.6 2.9
 10:7 10.7 1Kwr 1.12   10:8 10.8 13.10   10:11 10.11 13.1-2   10:12
 10.12 3.1

da ray sløra masa Gazlavay ma vøldandara nga key gway. Daa masa Gazlavay ma wusdandar fa akwar heyey na, ya ta zløngdamara kwakway nga sløra ala daa ba. Ya zlapam na, da ray sløra masa Gazlavay ma vøldandara ha gway.

¹⁴ Daa masa ala ma diyam fa akwar na, ya ta zløngdamara slam masa Gazlavay ma vøldar cøvedf nga key sløra da hwadf a na, daa ba. Fara fara, ala ta wusam la teesedf fa akwar nga kadakwara *Mey-maaya-mawiya nga Køriste.

¹⁵ Anda kedfe, ala fa da zlapam da ray sløra masa ndøhay mekele ma kamara na, daa ba, maja sløra ata ha na, wal ta masa nga Gazlavay ma vøldandara. Ala fa søkwan na, amba ka tøbmara mey nga Yesu ma føna ma føna, amba sløra ala da wuzlah akwar a key maaya ma føna saya. Ta ngene he cøpa, ala fa da zløngdamara slam masa Gazlavay ma slandara na, daa ba. ¹⁶ Fa døba ha, ya gwamara nga diyam aa hwayak hay mekele masa dørenj ta akwar nga wuzwa Mey-maaya-mawiya ngada ndøhay fetedfe. A da key anda kedfe maja sløra masa ndøhay mekele ma kamara sem daa slam masa Gazlavay ma vøldatara na, ya wudfam nga zlepey da ray a ba.

¹⁷ Yaw, mawuzlalakaya daa dferewel nga Gazlavay, a løvey: «Da ndaw a wudfey nga zlepey na, nga zlepey da ray sløra masa Bay Gazlavay ma ka gway.» ¹⁸ Ahaw, fara fara ndaw maaya na, ara ndaw masa Gazlavay maa hømnda, ba na, ara ndaw masa maa hømnda ray anja ba.

11

Mey da ray ndøhay ma pamara ray ata nga ndøhay meslørey nga Yesu

¹ Ambahw, vølmaya cøvedƒ wure keƒe amba yaa gu-zlkwar anda ndaw manjar-lenɡesl cey. Fara fara, yaa cøƒƒakwar, bøsmara mey aƒaw. ² Mevel fa caya da ray ndøhay ma batamakwar ŋgene, maja ya wuƒkwar kalah anda Gazlavay ma wuƒkwar. Ka sørmara yah na, anda papakw akwar, ya ta pakwar la anda dam-saβara masøpkaya ŋgada ndaw pal daha. Ndaw aha na, ara *Køriste masa yah ma da handakwar fa vøƒa, akwar maaya maaya manjar ŋga nøsey. ³ Ama ya fa zlurey, da a da mbøƒdamakwara lenɡesl ŋga wuƒkwakwar ta Køriste amba ka søpmara maaya maaya saba kwa. A da key anda *Ev ma tøβa mey ŋga zezekw ma bata zleezle heyey.

⁴ Kwa waawa ma sawa ŋгаа sørkadakwar mey masa fara fara ba na, ka vølmar cøvedƒ na, kwara? Ndøhay anda ŋgene na, aa guzlam da ray Yesu mekele, ba na, da ray Yesu masa ala maa guzlam da ray a ba. Mesøfney masa akwar ma høtam fa ata na, ara *Mesøfney ŋga Gazlavay masa akwar ma høtam heyey ba. Asaya, ata fa wuzam *Mey-maaya-mawiya wal ta masa akwar ma tøβmara heyey. Ama ta ŋgene he cøpa, akwar fa jøkfamatar slømay cøŋga na, kwara?

⁵ Ndøhay masa akwar ma wulkam ara ndøhay meslørey maaya ŋgene na, a fønmaya ba sølak. ⁶ Ayøwa, da maja yah na, ya søra meeguzley maaya maaya ba kwa, ama ya sørtta cek hay masa yah maa guzley da ray a cøŋga. Cek masa yah ma søra na, ya ta wuzdakwara la maaya maaya dey weewe.

⁷ Zleezle masa yah ma wuzdakwara Mey-maaya-mawiya ŋga Gazlavay heyey na, yah maa cøƒƒafakwar cek daa ba, ba diya? Anda keƒe, ya ta nada ray aƒaw la fa mey

akwar amba ya gəldakwar daa mey nga Gazlavay. Ya key ngene na, ara mebərey daw? ⁸ Daa masa ya fa wuzey mey fa akwar heyey na, ma jənmaya ta dala na, ara ndəhay daa *mecəmey-ray nga ndəhay nga Yesu daa slam mekele. Yaw, ya ta həley dala ata la amba ya jənkwar. ⁹ Daa ngene na, mərga fa kaya, ama yah taa cəfdafakwar cek daa ba, maja ndəhay nga Yesu da Masadəwan ta samawa la nga vəlmaya cek hay mekele mekele masa fa yah daa ba. Anda keđe, ya taa cəfdafakwar cek daa ba. Kaazla kwa ya fa daa cəfdafakwar cek daa ba may. ¹⁰ Fara fara, kwa ndaw da slala wura wura masa daa hwayak akwar Akay ma gwa nga təkya nga zlepey maja yah maa cəfdafakwar cek ba na, daa ba. Ya ləvkwar anda keđe na, ta mezəley nga Kəriste, ndaw masa anga daha ta yah. ¹¹ Ka wulkam yah maa cəfdafakwar cek daa ba heyey na, a key ya wudkwar ba daw? Kay, kəne ba. Kwa Gazlavay ta ray anga na, a sərə ya fa wudkwar.

¹² Mewulkey adaw kaa na, ya fa da mbəfda daa ba cənga. Anda keđe, ndəhay maa sərkadam mey masa fara fara ba fa da hətam dabaray nga zlepey da ray ala daa ba. A gwamara nga ləvey slərə ala letək na, daa ba.

¹³ Ndəhay a ngene na, ara ndəhay meslərey masa fara fara ba. A mbəzlam kalah daa slərə ata. A pamara ray ata nga ndəhay meslərey nga Kəriste. ¹⁴ Mey a keđe, a rəzley ndaw ba, maja kwa ta pas langar na, *Satan, bay-malula, ray anga, fa pa ray anga nga maslan nga Gazlavay mewedey. ¹⁵ Yaw, da Satan, ray anga, fa ka anda keđe na, kaa wara ndəhay ma ka slərə anga, a pamara ray ata nga ndəhay nga Gazlavay ma ka cek ta cəved e, ba kwara? Ta pas masa Gazlavay ma da ka sariya na, a sərdata banay la

---

11:7 11.7 12.13; 1Kwr 9.12, 18   11:8 11.8-9 Fəl 4.15-18   11:10 11.10
 1Kwr 9.15-18   11:11 11.11 1Kwr 16.24   11:12 11.12 11.5; 12.11   11:13
 11.13 Fəl 3.2; CWJ 2.2

fa sløra ata ha.

Mey da ray banay nga Pawl

¹⁶ Ambahw, yaa guzlkwar saya, ndaw a da wulkey, yah na, ndaw manjar-lengesl ba. Da akwar fa wulkam kōne na, vōlmaya cōved amba ya zlepey nekōdey may. ¹⁷ Fara fara, mey masa yah maa guzlda keđe na, a mbafar a Bay Mahura ba. Da ya fa zlepey na, ya daa guzley anda ndaw manjar-lengesl. ¹⁸ Ndōhay ga fa zlapam kalah da ray cek hay da bōla. Yah may, ya wuđeey nga zlepey kōne.

¹⁹ Akwar na, ka wulkam ka lōvam akwar ndōhay ma sōra cek hay, ba diya? Kaa ka bōsmara ndaw manjar-lengesl na, kwara?

²⁰ Ahaw, ndōhay fa tōrdamakwar nga beke hay, faa fiymakwara cek akwar hay, fa lalamakwara cek hay cōpa, fa rōsmakwar, asaya, fa slōngmakwar matapa-har. Ta ngene he cōpa, akwar fa bōsmara gway. ²¹ Ambahw, yah na, hwaray fa kaya nga lōvkwar, maja vaw ađaw ta pōskey nga kakwar kwa meeme anda ata daa ba.

Wure keđe, amba yaa guzley anda ndaw manjar-lengesl. Ya zlepey da ray cek hay anda ndōhay mekele ma zlapam may. ²² Ndōhay a lōvam ata na, *Hebōre hay. Kaa yah na, ndaw Hebōre he may. A lōvam ata na, *Israyel hay. Kaa yah na, ndaw Israyel ehe may. A lōvam ata na, ndōhay daa sōkway nga *Abōraham. Yaw, yah may, ndaw daa sōkway nga Abōraham a, ba diya? ²³ Asaya, a lōvam, ata na, ndōhay ma ka slōra nga *Kōriste. Yah may, yah ndaw ma ka slōra nga Kōriste ma fōnta jak, ba diya? Ya faa guzlkwar wure keđe na, anda ndaw manjar-lengesl fara fara. Ya lōvey, yah na, ya fa ka slōra nga Gazlavay ma fōnta. Yah na, ta kōzlamaya la aa fōrsōne dey ga ma fōnta, ta kōđmaya la dey ga ma fōnta, asaya, ya ta sōrey

banay la ga haa kasl fa memøcey. ²⁴ Mahura hay nga *Jøwif hay ta sløðmaya la, laway kwakwar maakar a ray a zlam-letek haa dey zlam. ²⁵ Mahura hay daa hwayak nga *Rawm ta køðmaya la ta zlanday dey maakar. Pas pal daha, ndøhay ta hazakamaya la ta anɣwa haa kasl fa memøcey. Asaya, kwambiwal ta tøðdaya la aa yam dey maakar. Dey pal daha na, a mbøkdiwa daa yam a, ya vørndawa, ya nawa daa yam a. ²⁶ Ya ta pøkey la aa hwayak hay ga. Ya ta sørey banay la. Anda meløvey, wayam a wuðey nga laya dey weewe, mayal hay a wuðam nga lalamata cek aɗaw hay, a wuðam nga køðmaya. Ndøhay Jøwif hay søkway aɗaw hay leŋ ndøhay masa Jøwif hay ba ta sørdamaya banay la. Fara fara, yah ma sørey banay la daa wura daa wura, kwa daa berney hay, kwa da wuzlah-ley, kwa daa bølay, yah ma sørey banay la ga. Asaya, ndøhay ma mbørzlam, ma løvam ata na, ndøhay nga Yesu, ta sørdamaya banay la may. ²⁷ Ahaw, yah ma key sløra la haa ya sørey banay ga. Ta pas lanɣar ya ney ba, may fa caya, yam fa kaya. Ta pas lanɣar si ya key *daliyam. Asaya, ya høtey zana nga køsley fa vaw ba, memed a wuðey nga køðya. ²⁸ Banay mekele mekele daha, ama ya fa da kadatørwa siya daa saba. Daa nɣene na, mewulkey aɗaw aa da ray cek pal daha. Ya wulkey mandaw mandaw da ray ndøhay daa mecømey-ray hay nga Yesu tabiya, ²⁹ maja yah na, da ndaw anɣa masa-bøle daa mey nga Gazlavay na, bøle anɣa ha a wusfaya may. Da ndaw a key mebørey na, a gøðya fa mevel anda awaw.

³⁰ Da ya løvey si ya høsley ray na, nɣene ya da høsley

11:23 11.23 sløra: 1Kwr 15.10; førsøne: SNM 16.23 11:23
 11.23-29 4.8-12; 1Kwr 4.11-13; 12.26 11:24 11.24 Mew 25.3 11:25 11.25
 SNM 14.19; 16.22 11:26 11.26 SNM 9.23; 14.5 11:27 11.27 6.5 11:29
 11.29 1Kwr 9.22; Gal 6.2

ray da ray bɔle aɗaw. ³¹ Gazlavay, Papanɗ ɗga Bay alɔkwa Mahura Yesu, a sɔra yah na, ya mbɔrzley ba. Anja ndɔhay ɗga hɔlmamara ɗga sɔrmataw. ³² Zleezle masa yah daa berney ɗga Damas, Aretas, bay ɗga hwayak a na, ta pey ndaw la ɗga wey da ray berney a. Ndaw ma wey da ray berney a ta', a weley ndɔhay ɗga lacam aa cɔved ma bawa daa berney a amba a kɔrzamaya. ³³ Ama ndɔhay ma tɔba mey ɗga Yesu fetede a pamaya aa lelek, a jɔwam zewed fa vɔɗa, a tɔdamaya ɗgada dɔbay taa maɗgalaw ɗga mahwal ɗga berney a. A bɔɗɗadamaya a hwayak, a dɔba berney a. Anda keɗe, yah ma lɔhwa sem dasi har ɗga ndɔhay a.

12

Yesu Bay Mahura a wuzar cek hay a Pawl

¹ Wure keɗe si ya zlepey cɔɗga. Ahaw, ya sɔra na, mezlepey a ara cek ɗga tede. Ama ya wudɗey ɗga guzley da ray cek hay masa yah ma hɔtatar ta dey aɗaw, masa Bay Mahura ma wuzdatiwa.

² Ya sɔrey ndaw pal daha *, ara ndaw ɗga Kɔriste. Gazlavay a la fa vɔɗa a vadɗ, cay, ta', a vɔhwa. Anɗa kaa mevey kuraw a ray a mɔfadɗ fa dɔba ha. Ayɔwa, da ndaw aha ma daw la a vadɗ ta vaw anɗa fara, da daa ba, da ara cek anda mesɔfney ma kar kwa, yah na, ya sɔra ba, si Gazlavay ma sɔra gway. ³⁻⁴ Ahaw, fara fara Gazlavay ta la ndaw a la a vadɗ a cakay a. Da ndaw aha ta daw la ta vaw anɗa fara, da daa ba, da ara cek anda mesɔfney ma kar kwa, yah na, ya sɔra ba, si Gazlavay ma sɔra gway. Mey masa anɗa ma cɔndɔrwa da vadɗ a na, ndaw-magɔɗanɗ a gwa ɗga guzlda

---

11:30 11.30 12.5; 1Kwr 1.31   11:31 11.31 1.23   11:32 11.32-33 SNM
9.23-25   *   12:2 12.2 ndaw pal daha: Ndaw aha na, ara Pawl a, ray anɗa.
A wuzda ray anɗa feɗe ba na, maja a wudɗey ɗga zlepey kalah ba.

mey a ba. Ara mey masa ndaw-magədanj aa ta cəvedŋ nga wuzda daa ba may.

⁵ Anda keɗe, ya da zlepey da ray cek aha ma key ŋgene. Ama maja cek mekele masa ma hətƒaya na, ya fa da zlepey da ray a daa ba, si da ray cek ma wuzda yah na, ndaw masa-bəle. ⁶ Kwa anja da ya fa zlepey na, ya faa guzley saw anda ndaw manjar-lenjesl daa ba, maja ya fa zlepey da ray cek hay masa fara fara. Ama ya da njeƒ teete amba ndəhay a pamaya ŋga ndaw ga ma fəna cek masa ata ma hətmar fa yah ba, da daa ba, ma fəna cek masa ata ma cəndamara fa yah ba may.

⁷ Nəka, yah na, anja təde ya zlepey da ray cek hay masa Bay Mahura ma wuzdatiwa keɗe. Ama ya ta zlepey daa ba maja cek fa caya mandaw mandaw. Cek aha a sləkya anda hatak. Ara meslərey ŋga *Sataŋ, bay-malula, ŋga kəɗɗaya vaw. Cek ma caya ha na, ara amba ya zlepey saba. ⁸ Haa ya dərar dangay dey maakar a Bay Mahura ŋga ŋgəchada banay keɗe la dərəŋ ta yah. ⁹ Ama a mbəɗɗiwa, a ləƒya: «Maaya aɗaw da ray akah na, a wusa amba ka bəsa banay a gway, maja da ndaw, anga masa-bəle na, gədanj aɗaw a key sləra la daa ndaw aha maaya maaya jak.» Da ara anda keɗe na, yah daa meesəmey, ya zlepey da ray bəle aɗaw keɗe amba gədanj ŋga *Kəriste a njeƒ daa yah. ¹⁰ Ara maja keɗe mevel aɗaw ma dəkey kwa da ray bəle aɗaw a, kwa a cəɗmaya, kwa a cakalafamaya mey, kwa a sərdamaya banay dey ga, kwa yah ta mewulkey kalah maja Kəriste na, ya daa səmey cəŋga. Ya səra, da yah masa-bəle na, Kəriste a da vəlya gədanj ma fəna jak.

12:5 12.5-6 11.16, 30; 12.1; 1Kwr 1.31   12:7 12.7 Gal 3.13-14; Jəw 2.6
12:9 12.9 Iz 40.29-31; Rm 5.2; Fəl 4.13

Mewulkey nga Pawl da ray ndəhay Kwarinti hay na, kwara?

¹¹ Nəka, ya ta zlepey la, ya taa həmda ray aɗaw la anda ndaw manjar-leŋgesl, ama ara akwar ma kamara, ba na, ara mebərey aɗaw ba. Anja ma daa həmdamaya na, akwar jak ba diya? Kwa anja ka ləvam ya sərey cek ba, ama ndəhay masa akwar ma wulkam ara ndəhay meslərey masa maaya heyey na, a fənmaya ba səlak.

¹² Daa masa yah da wuzlah akwar heyey na, ya ta bəsa la ŋga key sləra mandaw mandaw ta akwar cəŋga. Gazlavay ta jənya la ŋga key maazla hay mekele mekele. Maazla hay a, a wuɗam ŋga ləvey na, yah *ndaw-meslərey ŋga Yesu fara fara. ¹³ Yaw, cek hay maaya masa yah ma katara ŋgada ndəhay ŋga Yesu daa hwayak hay mekele na, yah ma kakwara daa ba daw? Ayəwa, da maja yah maa cəɗɗafakwar cek ŋga jənya daa ba heyey kwa. Da ŋgene ara mebərey na, ambahw, mbəkdamywa mebərey a.

¹⁴ Wure keɗe, ya ta ɗiya vaw cay ŋga daw fa akwar saya, ŋga dey maakar. Masa yah ma wusey la na, ya fa daa cəɗɗafakwar cek ŋga jənya daa ba cəŋga. Ya daw na, maja zleley akwar ba, ama maja akwar ray akwar gway. Nəka, yah na, anda papakw akwar. Ma vəlmatar cek ŋga zəmey a bəza hay mecəhe na, ara papa ata hay, ba na, ara bəza hay ma vəlmatar ŋgada papa ata hay ba. ¹⁵ Kwa yaa zəɗɗa dala aɗaw cəpa maja akwar, kwa ya vəlda ray aɗaw cəpa kasl fa meməcey maja akwar, ŋgada yah na, a kaya cek ba. Ya daa səmey cəŋga. Ayəwa, ka wuɗmaya saba kaa na, maja da ya fa wuɗkwar kalah kwa.

¹⁶ Akwar na, ka sərmara ya ta sərdakwar banay amba ka vəlmaya cek ŋgada yah na, daa ba. Ama ndəhay siya da

wuzlah akwar fa ləvam: «Pawl na, a pa ray an̄ga n̄ga ndaw maaya, ama an̄ga ndaw masa-wewer. Ta təknan̄dakwara dala aləkwa sem.» ¹⁷ Kaa ya təknan̄kwara dala akwar ha na, kwara? Ndaw pal dasi ndəhay masa yah ma slərdata fa akwar heyey na, ta təknan̄kwara cek akwar hay daa ba, ba diya? ¹⁸ Nəka, ya ta kar ambahw la a Tit n̄ga daw fa akwar, ata ta məlma aləkwa lan̄gar masa akwar ma səm̄mara maaya maaya heyey. Kaa Tit e ta təknan̄kwara cek akwar hay sem daw? Cek masa Tit ma karawa fa akwar n̄gene na, ara cek letek ta masa yah ma ka may, ba diya? Mewulkey ala na, letek.

¹⁹ Dəga zleezle, ka wulkam a key ya wuɗam n̄ga məɗey ray ala daa mey hay a keɗe daw? Ara kəne ba! Yaa guzlam na, fa mey n̄ga Gazlavay anda *Kəriste ma wuɗey. Jam aɗaw hay, ala faa guzlmakwar na, maja ya wuɗam amba ka hətam gəɗar n̄ga daw fa mey fa mey daa cəwɗ n̄ga Gazlavay. ²⁰ Ya fa zlurey da ya da wusey fa akwar a na, menjey akwar a da mbafaya ba kwa. Da ara anda n̄gene na, menjey aɗaw a da mbafakwar ba may. Ya zlurey ya da hətɗakwar, akwar fa təram vaw ta tərey, siya hay fa kam səleŋ fa ndəhay siya, akwar fa cam mevel da wuzlah akwar, asaya, akwar fa wuɗkam ɗay, akwar fa cəɗam vaw ta cəɗey, akwar fa slam mey ta sley da wuzlah akwar, akwar fa zlapam, asaya, akwar fa kam cek saw. ²¹ Ayəwa, yah ma da vəhey fa akwar a na, ya zlurey, da Gazlavay aləkwa a da paya hwaray fa mey akwar kwa. Ya fa zlurey saya maja da ya da hətɗey ndəhay malamba hay ga fa kam mebərey anda zleezle cəŋga kwa. Anda meləvey, ata ta mbəkdamara mewulkey ata maaya ba n̄gene daa ba. A wulkam mandaw mandaw n̄ga key cek ma nəsa ndaw, a lam vaw saw, asaya, a kam cek ma ka hwaray cəŋga. Da

ata ta mbəŋdamara mewulkey ata hay maaya ba ŋgene daa ba na, ya da təway fa mey akwar maja ata.

13

Pawl a patar lenjesl a Kwarinti hay ŋga madagway-dakw

¹ Ya da daw fa akwar kaa na, ŋga dey maakar, ba diya? Da yah ma wusey la na, ya da zəlmatakurwa ndəhay ma kam cek malamba hay. Ya daa cəfɔdamatakwa anda mawuzlalakaya daa dɛrewel ŋga Gazlavay, ma ləvey: «Kwa cek wura wura maaya ba masa ndaw ma ka, ŋga sərey mey da ray a fara fara na, maaya na, ndəhay cew, da daa ba, maakar a nəkmara mey a, a kam sede da ray mey a.» ² Daa masa yah ma daw fa akwar ŋga dey cew heyey na, yah ma patar lenjesl la ŋgada ndəhay ma kam mebərey ta ŋgada ndəhay siya cəpa. Ahaw, wure keɔe na, yah dərəŋ ta akwar ama ya ləvkwar saya, da yah ma wusey la fa akwar ŋga dey maakar na, ya fa da sərɔfatar dey-ceceh a ndəhay cəpa ma kam mebərey daa ba. ³ Akwar na, ka wuɔam ya wuzdakwara ara *Kəriste ma balaya mey ŋgaa guzley daw? Fara fara, ya fa wuzdakwara, Kəriste he na, ara ndaw masa-bəle fa mey akwar ba, ama aa fa key sləra da wuzlah akwar ta gədaŋ aŋga. ⁴ Fara fara, daa masa ata ma dərmarə Kəriste fa hwadam mazlaŋgalakaya heyey na, ta tərey sem ŋga ndaw masa-bəle, ama ta sləkɔfawa sem daa meməcey ta gədaŋ ŋga Gazlavay. Anda keɔe, ala macəmkaya ta aŋga keɔe na, ala masa-bəle hay may. Ama ya wuzdamakwara la, ala daha ta dey bama ta aŋga ta gədaŋ ŋga Gazlavay.

⁵ Wulkam da ray menjeŋ akwar, nəkmara ray akwar cey, akwar fa pamara Yesu ŋga ndaw akwar fara fara daw?

Akwar fa sɔrmara na, Yesu Kɔriste aa ta akwar, ba diya? Da ka sɔrmara anɔa ta akwar ba na, nɔgene, akwar fa pamara Yesu nɔga ndaw akwar fara fara daa ba. ⁶ Asaya, ya wuɔfey na, ka sɔrmara fara fara, ala fa pamara Yesu nɔga ndaw ala fara fara ta fa cek masa ala ma kamara. ⁷ Ya dɔram dangay a Gazlavay amba cek masa maaya ba na, ka kamara ba sɔlak. Ya wuɔfam nɔga pamara ray ala nɔga ndɔhay ma ka cek ta cɔvedɔ e na, daa ba. Kwa da akwar fa sɔrmara cek hay masa ma wuzda ala ndɔhay meslɔrey nɔga Yesu ba na, ya wuɔfam amba ka kam cek masa maaya nɔgada ndɔhay cɔnɔga. ⁸ Anda keɔfe, ya kɔɔfam vaw na, amba mey masa fara fara a daw fa mey fa mey gway. Mey masa fara fara ha na, ya wuɔfam nɔga nɔsmara ba. ⁹ Ahaw, da akwar ta gɔdanɔ daa cɔvedɔ nɔga Gazlavay na, kwa anja gɔdanɔ ala pɔreh na, ya daa sɔmam cɔnɔga. Anda keɔfe, ala fa dɔrmar dangay a Gazlavay amba a jɔnkwar nɔga daw fa mey fa mey daa cɔvedɔ anɔga. ¹⁰ Mɔlma aɔaw hay, ka sɔrmara yah ma wuzlalakwara mey hay masa daa leeter keɔfe teesɔf na, maja me daw? Ara maja ta pas masa yah ma da wusey fa akwar na, maaya na, ndɔhay tabiya ta mbɔɔdamara menjey ata cay. Anda keɔfe, ya fa da kakwar mey ta key na, daa saba. Fara fara, Gazlavay ta vɔlya gɔdanɔ la nɔga kakwar mey, amba ka diyam fa mey fa mey daa cɔvedɔ anɔga, ama ta vɔlya gɔdanɔ amba ya nɔskwar na, daa ba sɔlak.

Mey nɔga madagway-dakw

¹¹ Mɔlma aɔaw hay, wure keɔfe mey aɔaw daa saba. Njam daa meesɔmey. Maaya na, ka diyam fa mey fa mey daa cɔvedɔ nɔga Gazlavay, ka vɔlmatar gɔdanɔ a ndɔhay mekele da wuzlah akwar, ka cɔmam ɔay, ka njam daa

zazay. Anda keƊe, Gazlavay ndaw ma wuƊa ndaw, ndaw ma njadata ndəhay daa zazay, a nəkƙarwar dey la may.

¹² Cam har da wuzlah akwar cəpa pal pal, anda akwar məlmanɗ hay. Yaw, ndəhay ma təba mey ɗga Yesu cəpa feƊe a camakwar har may.

¹³ Anja maaya ɗga Bay aləkwa Mahura Yesu *Kəriste ɗga njeɗ ta akwar, anja mewuƊey-vaw ɗga Gazlavay ɗga njeɗ ta akwar, asaya, anja *Mesəfney ɗga Gazlavay ɗga cəmƙwar ray tabiya.

13:11 13.11 Jaɗ 14.27; Rm 15.33; 1Kwr 7.15; Ef 6.23; Fəl 4.9; 1Tes 5.23; 2Tes 3.16; Heb 13.20; 1Pi 5.14   13:12 13.12 1Kwr 16.20   13:13 13.13 Mk 13.11; Rm 8.26, 39; Gal 6.18

Mejəwey-mey Mawiya
Mofu-Gudur: Mejəwey-mey Mawiya New Testament
Le Nouveau Testament en langue Mofu-Gudur (Cameroun)

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mofu-Gudur)

Contributor: Aramaic Bible Translation, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 24 Nov
2021

2b021919-36cf-59da-a35f-10c5e5548811